

**№ 4 (32)
2013**

Меншік иесі және баспагер:
«Қазақстан Республикасының
Заң шығару институты» ММ

2006 жылдан бастап шығады
Журналдың материалдары
<http://www.izrk.kz> сайтында
орналастырылған

Заң ғылымдары бойынша
диссертацияларының негізгі ғылыми
нәтижелерін жариялауға арналған
басылымдар тізіліміне енгізілген
(ҚР БҒМ БҒСБК 30.05.2013 ж.
№894 бұйрығы)

Редакциялық кеңес:
Б.М. Имашев (Төраға)
З.Х. Баймолдина
А.А. Смағұлов
И.Ш. Борчашвили
М.Ш. Қоғамов

Редакциялық алқа:
Н.М. Әбдіров
З.С. Байниязова (Саратов қ., РФ)
С.Ф. Бычкова
М.Т. Ғабдуәлиев
Д. Досмырза
Э.О. Дүйсенова
А.Д. Жүсіпов
Д.Ж. Игембаев
Т.Е. Қаудыров
Ж.О. Құлжабаева
А.М. Нұрмағамбетов
Р.Т. Нұртаев
С.М. Рахметов
А.Ж. Сағидан
Ө.Г. Сақтағанов
Т.С. Сафарова
М.А. Сәрсембаев
Т.Ә. Серікбаев
У. Шапак

Қазақстан Республикасы Мәдениет
және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитетінің
БАҚ есепке қою туралы куәлік
№ 11219-Ж 15.11.2010 ж.

Мекен-жайы:
Қазақстан Республикасы,
010000, Астана қ.,
Орынбор қ., 8 үй
тел.: 8(7172)74-02-06; факс: 8(7172)74-14-43
E-mail: instzak-kz@mail.ru
www.izrk.kz

Қазақстан Республикасы Заң шығару Институтының Жаршысы

ҒЫЛЫМИ-ҚҰҚЫҚТЫҚ ЖУРНАЛ

МАЗМҰНЫ

Қазақстан Республикасы Әділет министрі Б.М. ИМАШЕВТЫҢ ШЫҒУ мүше мемлекеттердің әділет министрлерінің бірінші кеңесінде сөйлеген сөзі (ҚХР, Бейжің қ., 2013 ж. 5 қыркүйек).....	7
«Қазақстан Республикасының кейбір конституциялық заңдарына конституциялық мерзімдерді есептеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Конституциялық заң жобасы бойынша Әділет министрі Б.М. ИМАШЕВТЫҢ ҚР Парламенті Сенатында сөйлеген сөзі (2013 ж. 12 қыркүйек).....	9
А.А. СМАҒҰЛОВ Қылмыстық іс жүргізудегі іс жүргізу келісім институтының кейбір аспектілері.....	12
Конституциялық және әкімшілік құқық	15
Л.Т. ЖАНҰЗАҚОВА Халықтың жергілікті өзін-өзі басқаруға қатысуының ұйымдастырушылық-құқықтық проблемалары.....	15
Ж.О. ОНЛАШЕВА Қазақстандағы заңнамалық бастама: қазіргі кездегі жай-күйі және перспективалары.....	20
Азаматтық, азаматтық іс жүргізу құқығы	26
С.П. МОРОЗ Қазақстан Республикасында шағын және орта кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдау.....	26
Д.А. БРАТУСЬ Авторлық құқықтағы новеллалар (II-бөлім).....	36
Ж.О. ТІЛЕМБАЕВА Қазақстан Республикасы заңнамасында кәсіпкерлік қызмет саласында мемлекеттік органдар атқаратын қызметті белгілеу проблемалары туралы.....	49
Қылмыстық құқық және қылмыстық іс жүргізу	56
С.М. РАХМЕТОВ Қылмыстық кодекстің айғақтар мен жедел-ізвестіру материалдарын бұрмалағаны үшін жауаптылық туралы нормаларын жетілдірудің кейбір мәселелері (ҚК 348-бабы).....	56
Н.А. САРТАЕВА Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі: уақыт prizмасынан қарағанда (2008-2013 жж.).....	60
Т.Ә. СЕРІКБАЕВ, М.Н. БАРАНОВ Қылмыстардан жапа шеккен тұлғаларды қорғау институтын дамыту үрдістері.....	66

Халықаралық құқық және салыстырмалы құқықтану	72
--	-----------

М.А. СӘРСЕМБАЕВ Кеден одағының (БЭК) қандай шарттық нормалары қазақстандық және халықаралық құқық нормаларына сәйкес келмейді.....	72
Ш.Ш. ОРМАНОВА Халықаралық адам құқықтары жүйесінің пайда болуы және бірлесу еркіндігі (кәсіптік одақтарға бірігу құқығын іске асыру мысалында).....	77
М.М. ДАУЛЕНОВ Еуразиялық Экономикалық Қауымдастық және Еуропалық Одақ аумақтық интеграциялық бірлестіктер аясындағы конституциялық бақылау органдары мен халықаралық сот органдарының ынтымақтастығы.....	86

Құқықтық мониторинг және қолданыстағы НҚА-ға сыбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама.....	92
---	-----------

Т.С. САФАРОВА, Л.К. ҚАЙЫРБАЕВА Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы кейбір заңнама мәселелері туралы.....	97
Ә.Ә. ДӘУЛЕТХАНОВА Құқықтық мониторингті жүргізу тетігін жетілдіру: теория мен практика мәселелері	
Р.Е. БҮЖІГІТОВА Қазақстан Республикасы Еңбек кодексін құқықтық мониторингілеу мәселелері.....	100

Мемлекеттік тілде заң шығару тәжірибесінен	104
---	------------

Ш.Р. МЫРЗАЕВА, Н.А. БАЙКӘРІМОВА Мемлекеттік тілдегі заңнаманы жетілдіру мәселелері.....	104
М.Ә. АЙЫМБЕТОВ Сөздік – терминді біріздендіру құралы.....	108
Д.М. ШЫҢҒЫСБАЕВА Заң терминдерінің бірізділігі туралы.....	111
Ж.М. ТҰРАРОВА, Т.С. АХМЕТОВА Заң терминдерін пайдалану мәселесіне (Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі бойынша салыстырмалы талдау мысалдары негізінде).....	114

Шетелдік тәжірибе	118
--------------------------------	------------

Н.И. МАРЫШЕВА, И.О. ХЛЕСТОВА (Мәскеу қ.) Ресей заңнамасы бойынша шет ел азаматтарының ұлттық режим қағидаты.....	118
А.А. КАШИРКИНА, А.Н. МОРОЗОВ (Мәскеу қ.) Кеден одағы мен ЕурАзЭҚ-тың халықаралық-құқықтық құралы.....	127
И.М. КОНОБЕЕВСКАЯ (Саратов қ.) Цифрлық контент айналымы саласындағы Ресей заңнамасының новеллалары: ақпараттық делдалдың құқықтық мәртебесін бекіту.....	136
Л.Н. ДОБРОБОГ (Днепропетровск қ.) Құқықтық көпорталықтық тұрғысындағы құқық жүйесі.....	140

Құқық қолдану тәжірибе	146
-------------------------------------	------------

А.Қ. ЕСТАЕВ Зияткерлік меншік құқығын қорғау.....	146
ҚР Әділет министрлігі Сот актілерін орындау комитетінің материалдары.....	148

Жас ғалым мінбері	153
--------------------------------	------------

Г.Х. ЮСУПОВА, А.А. НӘЗІР Ювенальды әділет саласындағы заңнаманы әрі қарай жетілдіру мәселелері	153
Р.Е. ЖАҚЫПОВ, А.Қ. АЯПБЕРГЕНОВА Борыштарды өндіріп алу жөніндегі қызметті (коллекторлық қызметті) құқықтық реттеу туралы.....	158
К.К. АХМЕТОВ Посткеңестік кеңістіктегі интеграциялық процестер контекстіндегі экологиялық қауіпсіздік.....	162
Н.Н. ОМАРОВА, Б.К. НАҒАШБАЕВА Елбасының Қазақстан халқына «Әлеуметтік-экономикалық жаңғырту – Қазақстан дамуының басты бағыты» атты жолдауы аясындағы құқықтық мониторингтің өзекті мәселелері	166
И.М. СМАИЛОВА Қазақстан Республикасында алаяқтыққа қарсы күрес мәселелері.....	170
А.С. ӘБДІКӘРІМОВА Қазақстан Республикасындағы есірткі құралдары мен психотроптық заттардың заңсыз айналымына қарсы күрес мәселесіне.....	174
Д.Х. ПЕРНЕЕВ Бюджет аралық қатынастарды қалыптастырудың халықаралық тәжірибесі.....	180
С.Р. РАШИДОВА Гуманитарлық интервенцияны жүзеге асырудың кейбір мәселелері туралы.....	186

<i>Ақпараттық хабарламалар</i>	189
2013 ж. 4-7 қыркүйекте Будапешт қ. (Венгрия) өткен Еуропалық криминологтар ассоциациясының 13-ші жыл сайынғы халықаралық конференциясы туралы ақпараттық хабарлама.....	189
2013 ж. 27 қыркүйекте Астана қ. өткен «Ғылыми лингвистикалық сараптама жүргізу және заң терминдерінің қолданылу ерекшеліктері» тақырыбындағы дөңгелек үстел туралы ақпараттық хабарлама.....	191
2013 ж. 1 қазанда Астана қ. өткізілген «Заңнама процесінің сатылары: теориясы, практикасы және халықаралық тәжірибесі» тақырыбындағы оқу семинары туралы ақпараттық хабарлама.....	193
<i>Даналық ойлар</i>	195
<i>Мерейтой</i>	196
ҚР ҰҒА академигі, з.ғ.д., проф. М.Т. БАЙМАХАНОВТЫҢ 80-жылдығына орай.....	196
З.ғ.д., проф., ҚР ЗҒА академигі Е.Б. АБДРАСУЛОВТЫҢ туғанына 50 жыл.....	198

**№ 4 (32)
2013**

Собственник и издатель:

ГУ «Институт законодательства
Республики Казахстан»

Издается с 2006 года

Все материалы журнала
размещаются на сайте
<http://www.izrk.kz>

Включен в перечень изданий
для публикации основных
научных результатов диссертаций
по юридическим наукам
(Приказ ККСОН МОН РК №894
от 30.05.2013 г.)

Редакционный совет:

Б.М. Имашев (Председатель)
З.Х. Баймолдина
А.А. Смагулов
И.Ш. Борчашвили
М.Ч. Когамов

Редакционная коллегия:

Н.М. Абдиров
З.С. Байниязова (г. Саратов, РФ)
С.Ф. Бычкова
М.Т. Габдуалиев
Д. Досмырза
Э.О. Дуйсенова
А.Д. Жусупов
Д.Ж. Игембаев
Т.Е. Каудыров
Ж.О. Кулжабаева
А.М. Нурмагамбетов
Р.Т. Нуртаев
С.М. Рахметов
А.Ж. Сагидан
А.Г. Сактаганов
М.А. Сарсембаев
Т.С. Сафарова
Т.А. Серикбаев
У. Шапак

Свидетельство о постановке
на учет СМИ № 11219-Ж
от 15.11.2010 г. Комитета информации
и архивов Министерства культуры
и информации Республики Казахстан

Адрес:

Республика Казахстан,
010000, г. Астана,
ул. Орынбор, д. 8,
тел: 8(7172)74-02-06; факс: 8(7172)74-14-43
E-mail: instzak-kz@mail.ru
www.izrk.kz

Вестник Института Законодательства Республики Казахстан научно-правовой журнал

СОДЕРЖАНИЕ

Выступление Министра юстиции Республики Казахстан Б.М. ИМАШЕВА на первом Советании министров юстиции государств-членов ШОС (5 сентября 2013 г., г. Пекин КНР).....	7
Выступление Министра юстиции ИМАШЕВА Б.М. в Сенате Парламента РК по проекту Конституционного закона «О внесении изменений дополнений в некоторые Конституционные законы Республики Казахстан по вопросам исчисления конституционных сроков» (12 сентября 2013 г.)	9
СМАГУЛОВ А.А. Некоторые аспекты института процессуального соглашения в уголовном процессе	12
<i>Конституционное и административное право</i>	15
Л.Т. ЖАНУЗАКОВА Организационно-правовые проблемы участия населения в местном самоуправлении.....	15
Ж.О. ОНЛАШЕВА Законодательная инициатива в Казахстане: современное состояние и перспективы.....	20
<i>Гражданское и гражданско-процессуальное право</i>	26
С.П. МОРОЗ Государственная поддержка малого и среднего предпринимательства в Республике Казахстан.....	26
Д.А. БРАТУСЬ Новеллы в авторском праве (часть II).....	36
Ж.У. ТЛЕМБАЕВА О проблемах установления функций государственных органов в области предпринимательской деятельности в законодательстве Республики Казахстан.....	49
<i>Уголовное право и уголовный процесс</i>	56
С.М. РАХМЕТОВ Некоторые вопросы совершенствования норм УК об ответственности за фальсификацию доказательств и оперативно-розыскных материалов (ст.348 УК).....	56
Н.А. САРТАЕВА Уголовный кодекс Республики Казахстан: через призму времени (2008-2013 годы).....	60
Т.А. СЕРИКБАЕВ, М.Н. БАРАНОВ Тенденции развития института поддержки лиц, потерпевших от преступлений.....	66

Международное право и сравнительное правоведение 72

М.А. САРСЕМБАЕВ Какие договорные нормы ТС (ЕЭП) не стыкуются с нормами казахстанского и международного права..... 72

Ш.Ш. ОРМАНОВА Возникновение международной системы прав человека и свобода объединения (на примере реализации права на объединение в профсоюзы)..... 77

М.М. ДАУЛЕНОВ Сотрудничество органов конституционного контроля и международных судебных органов в рамках региональных интеграционных объединений на примере Евразийского Экономического Сообщества и Европейского Союза..... 86

Правовой мониторинг и антикоррупционная экспертиза действующих НПА..... 92

Т.С. САФАРОВА, Л.К. КАИРБАЕВА О некоторых проблемах законодательства Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики..... 92

А.А. ДАУЛЕТХАНОВА Совершенствование механизма проведения правового мониторинга: вопросы теории и практики..... 97

Р.Е. БУЖИГИТОВА К вопросу правового мониторинга Трудового кодекса Республики Казахстан..... 100

Из практики законодательства на государственном языке 104

Ш.Р. МЫРЗАЕВА, Н.А. БАЙКАРИМОВА Вопросы совершенствования законодательства на государственном языке..... 104

М.А. АЙЫМБЕТОВ Словарь как средство идентификации терминов..... 108

Д.М. ШЫНГЫСБАЕВА О единообразии юридических терминов..... 111

Ж.М. ТУАРОВА, Т.С. АХМЕТОВА К проблеме использования юридических терминов (На основе примеров сравнительного анализа Гражданского кодекса Республики Казахстан)..... 114

Зарубежный опыт 118

Н.И. МАРЫШЕВА, И.О. ХЛЕСТОВА (г. Москва) Принцип национального режима иностранных граждан по российскому законодательству..... 118

А.А. КАШИРКИНА, А.Н. МОРОЗОВ (г. Москва) Международно-правовой инструментарий Таможенного союза и ЕврАзЭС..... 127

И.М. КОНОБЕЕВСКАЯ (г. Саратов) Новеллы российского законодательства в сфере оборота цифрового контента: закрепление правового статуса информационного посредника..... 136

Л.Н. ДОБРЮБОВ (г. Днепрпетровск) Система права в аспекте правового полицентризма..... 140

Правоприменительная практика..... 146

А.К. ЕСТАЕВ Охрана и защита прав интеллектуальной собственности..... 146

Материалы Комитета по исполнению судебных актов Министерства юстиции РК..... 148

Трибуна молодого ученого..... 153

Г.Х. ЮСУПОВА, А.А.НӘЗІР Вопросы дальнейшего совершенствования законодательства в сфере ювенальной юстиции..... 153

Р.Е. ЖАКУПОВ, А.К. АЯПБЕРГЕНОВА К вопросу о правовом регулировании деятельности по взысканию долгов (коллекторской деятельности)..... 158

К.К. АХМЕТОВ Экологическая безопасность в контексте интеграционных процессов на постсоветском пространстве..... 162

Н.Н. ОМАРОВА, Б.К. НАГАШБАЕВА Проблемы правового мониторинга в свете Послания Главы государства народу Казахстана: «Социально-экономическая модернизация – главный вектор развития Казахстана»..... 166

И.М. СМАИЛОВА Вопросы борьбы с мошенничеством в Республике Казахстан..... 170

А.С. АБДЫКАРИМОВА К вопросу борьбы против незаконного оборота наркотических средств и психотропных веществ в Республике Казахстан..... 174

Д.Х. ПЕРНЕЕВ Зарубежный опыт формирования межбюджетных отношений.....	180
С.Р. РАШИДОВА О некоторых проблемах осуществления гуманитарной интервенции.....	186
Информационные сообщения	189
Информационное сообщение о 13-й ежегодной международной конференции Европейской ассоциации криминологов 4-7 сентября 2013 года в г. Будапеште (Венгрия).....	190
Информационное сообщение о круглом столе «Ғылыми лингвистикалық сараптама жүргізу және заң терминдерінің қолданылу ерекшеліктері» («Проведение научной лингвистической экспертизы и особенности применения юридических терминов»), г. Астана, 27 сентября 2013 г.....	192
Информационное сообщение об обучающем семинаре «Этапы законодательного процесса: теория, практика и международный опыт», г. Астана, 1 октября 2013 г.....	194
Мудрые мысли	195
Юбилей	196
К 80-летию академика НАН РК, д.ю.н., проф. М.Т. БАЙМАХАНОВА.....	196
Академику АЮН РК, д.ю.н., проф., АБДРАСУЛОВУ Е.Б. – 50 лет.....	198

*Шыңғысбаева Дүйсенкүл Мұқамбетжанқызы,
ҚР Заң шығару институты Лингвистика орталығы
аударма секторының аға ғылыми қызметкері*

ЗАҢ ТЕРМИНДЕРІНІҢ БІРІЗДІЛІГІ ТУРАЛЫ

Күнделікті өмірде адамдар әр түрлі себептермен түрлі ережелермен (нормалармен), заңдарда, заңнамалық актілерде тіркелген, олардың тыйым салынған және рұқсат етілген талаптарымен және оны бұзған кезде болатын оның салдарымен үнемі ұшырасып отырады. Әрбір мемлекет заң және заңдық көмек арқылы қоғамдық қатынастарға белгілі бір тәртіп орнатады, оларды құқықтық нормалармен қамтамасыз етеді, қорғайды.

Заңнама адам өмірінің барлық саласын қамтиды. Адам өміріндегі заңның рөлі соншалықты маңызды, өйткені жеке адамның еркіндігіне және қоғамның алға дамуына тікелей себепші жақсы заңдардың жасалуында болып отыр. Қоғамдық өмірдің барлық салаларын құқық нормасы арқылы ретке келтіріп, басқару, қызмет көрсетуде заң талаптарын басшылыққа алып, адам, қоғам, мемлекет мүддесіне адал қызмет атқару - бүгінгі күннің өзекті мәселесі.

Осыған орай, мемлекетіміздегі құқықтық тәртіп пен заңдылықты нығайтуда қазақ тіліне аударылып жатқан заңдардағы терминдердің дұрыс аударылуы, орынды қолданылуы бүгінгі күннің басты талабы болып отыр.

Сондай-ақ заң терминдерін қазақша қолдануға деген белсенділіктің артуы заңнамалық жүйенің өзгеріске түсуіне де байланысты болып отыр.

Қазақстан Республикасы тәуелсіздік алғаннан бері қабылданған заңдардың, ресми құжаттардың, кодекстердің қазақ тіліндегі мәтіндеріне сараптама жүргізу барысында сауатсыз қолданылған терминдердің көптігінен көз сүрінетінін байқадық. Дей тұрғанмен де, қазіргі заңдардағы олқылықтар лингвистикалық сараптамадан өткеннен кейін оқуға жеңіл, ұғынықты болып отырғанын үлкен жетістік деп айтуға әбден болады. Кез келген заң заңдық терминдер арқылы жасалады. Сол себептен заң құжаттарындағы тұрақты тіркестер, заң терминдері бірізді болу қажет. Бірақ осы күнге дейін бір заңнамада бір тіркес екі түрлі

баламамен берілетіні жиі кездеседі. Осыған дәлел ретінде Азаматтық кодексті алып көрейік.

Азаматтық кодекс Жалпы бөлімінің 10-баптың 6-тармағында «достоверную информацию» «анық мәлімет» деп алынған. Азаматтық кодекс Ерекше бөлімінің 645-баптың 2-тармағында «недостоверности информации» «ақпараттың сенімді болмауы» деп берілген. Сол кодекстің 947-бабында «ақпараттың анық еместігі» «недостоверной информации» деп алынған. Азаматтық кодекс Ерекше бөлімінің 931-бабында «умысел» «теріс пиғыл» деп берілсе, 611- бапта «умысел» «қасақана» деп берілген. Қарап отырсақ, бір кодекстің өзінде «анық емес», «ақпараттың сенімді болмауы», «теріс пиғыл», «қасақана» деп әр түрлі берілген.

Тәуелсіздік алғалы елімізде қазақ тілінің қолданысы сатылап өрлеп дамығаны сияқты, заң терминдерін қазақша дұрыс қолдану да осы жылдар ішінде бірте-бірте алға жылжып келеді. Сол себептен де заңдарда, ресми құжаттарда кейбір терминдердің әр түрлі алынып келуі табиғи нәрсе. Біздің мақсатымыз оларды тізбелей беру емес, бүгінге дейін қалыптасқан мол тәжірибені басшылыққа ала отырып, қолданыстағы терминдерді біріздендіруге ұмтылу болып отыр.

Жалпы жұртшылық «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес нормативтік құқықтық актінің мәтіні заң терминологиясын және заң техникасын сақтай отырып жазылатынын біледі. Сол себептен де заңның баптары мен тармақтарында, тармақшаларындағы кей сөздердің қайталануы заңды, өйткені заң тілінде норма жүгін көтерушілік, ұғымдық дәлдік, дәл мағынаны берушілік негізгі мәселе болып табылады. Бүгінде осы заң талаптары толықтай сақталып отырған жоқ.

Яғни күн тәртібінен түспейтін, күнделікті жетілдіріп отыруды қажет ететін өзекті мәселелердің бірі - заңнама мен ресми

құжаттарда қолданылатын терминдер мен сөз тіркестерін біріздендіру.

Терминдер мен сөз тіркестері заң тіліне қолдануға енгеннен бастап, заңдық күшке ие болады. Бүгінгі таңда мына заң салаларына азаматтық, әкімшілік, қылмыстыққа қоса т.б. нарықтық экономикаға қатысты да заңдық нормативтер қалыптасты. Заңның жасалуы адамның өміріне, оның тіршілігіне, адамдардың түрлі әрекеттеріне тікелей байланысты болғандықтан, ондағы әрбір сөз, әрбір тіркес, әрбір термин өз орнында тұруы тиіс. Заң тіліндегі оралымдардың тұрақсыздығы, әр жерде әр түрлі мағына берушілігі адамдар арасындағы қатынастарға да әсерін тигізеді. Сондықтан қазақ тіліндегі заң мәтіндеріне де аса ұқыптылықпен қарағанымыз жөн. Себебі заңдар мен кодекстердегі әрбір тәртіп пен құқық бұзушылық, қылмыстық баптары мен тармақтары адам денсаулығына, өміріне және тағдырына әсер етеді, айып немесе жаза тағайындауда шешуші рөл атқарады.

Заңға енгізілген тұрақты тіркестердің басқа баламасы болмайды. Бір заңнамада бір тіркес екі түрлі баламамен берілуі жиі кездеседі. Мәселен, азаматтық кодексте «теріс пиғыл» деген тіркес келесі заңдарда «жат пиғыл» болып келеді.

Дау жоқ, қазақ тілі өте бай, көркем тілдердің бірі. Бірақ сол тіркестерді мәнмәтінде орынды қолдана білгеніміз жөн.

2000 жылы заңтануға арналған қазақша-орысша, орысша-қазақша сөздікте «авторлық келісімшарт» «авторлық шарт» [2, 183-б.], «актуальность» – «өзектілік» [2, 186-б.], «актуальный» – «көкейкесті» [2, 186-б.], «истец» – «талап арызшы» дегенді «отказ истца от иска» – «қуынушының талаптан бастартуы» [2, 275-б.] деп аударылған. «Аморальный поступок», «антиобщественный поступок» дегендегі «поступок» – «бейморальдық іс-әрекет» (187-б.), «қоғамға жат қылық» [2, 187-б.], яғни «іс-әрекет, қылық» болып аударылған.

Заң терминдері мен оралымдардағы осындай ала-құлалық терминжасамға қойылатын мынадай:

- 1) бір мағыналық;
- 2) қысқалық;
- 3) шарттылық, жасандылық;
- 4) тұрақтылық;
- 5) бейтарап мәнділік деген сияқты талаптардың орындала бермеуіне байланысты.

Қорыта келгенде, заң терминдері мен тұрақты оралымдарды заң тілінде аса ұқыптылықпен, талғампаздықпен қолданған жөн.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. Азаматтық кодекс (Жалпы, Ерекше бөлімдер) // «Заң» ДҚ.
2. 31-томдық терминологиялық сөздіктердің 30-томы. - Астана, 2000 жыл.

Осы мақала қазіргі қолданыстағы заң терминдерінің бірізділігін сақтау мәселелеріне арналған.

Түйін сөздер: Заң терминологиясындағы бірізділікті сақтау, нормаларды әр түрлі талқылауды болдырмау.

Настоящая статья посвящена проблемам соблюдения единообразия юридической терминологии.

Ключевые слова: соблюдение единообразия юридической терминологии; простота и ясность языка, исключающие различное толкование норм.

The article deals with the problems of the uniformity of legal terms.

Keywords: consistency of legal terminology; simplicity and clarity of language that exclude different interpretations of the norms.

Дүйсенкүл Мұқамбетжанқызы Шыңғысбаева,

ҚР Заң шығару институты Лингвистика орталығы аударма секторының аға ғылыми қызметкері

Заң терминдерінің бірізділігі туралы

Шынгысбаева Дуйсенкуль Мухамбетжановна,
старший научный сотрудник сектора перевода Центра лингвистики Института законодатель-
ства РК

О единообразии юридических терминов

Shyngysbayeva Duissenkul Mukhambetzhonovna,
senior research fellow of translation sector of the Linguistic center of the Institute of Legislation
of the Republic of Kazakhstan

About the uniformity of legal terms

